

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

ЗВІТ
З НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ
ЗА ПІДСУМКАМИ РОБОТИ 2021 РОКУ

Виконавці:

Інна ШКОЛЬНИК,
Олена КРИКЛІЙ,
Альона ЄВДОКИМОВА,
Євгенія МОРДАНЬ,
Світлана МЕДІНА,
Юлія ЧОРТОК,
Володимир ЮСКАЄВ

Суми – 2021

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1 ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ З ЛІЦЕНЗУВАННЯ, АКРЕДИТАЦІЇ ТА ВІДКРИТТЯ НОВИХ НАПРЯМІВ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ	3
РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	9
2.1. Нормативне забезпечення освітнього процесу	9
2.2. Методичне забезпечення освітнього процесу	10
2.3. Організаційне забезпечення освітнього процесу	11
2.4. Забезпечення інформаційної прозорості освітньої діяльності університету	15
2.5 Реалізація англomовних освітніх програм та викладання англійською мовою	16
2.6 Контингент слухачів, які навчалися за програмою підготовки офіцерів запасу	17
РОЗДІЛ 3 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ЗОВНІШНІМИ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ І ВИПУСКНИКІВ	18
3.1. Організація співпраці з роботодавцями щодо проходження практики та працевлаштування здобувачів вищої освіти та випускників	18
3.2. Працевлаштування здобувачів вищої освіти та випускників, проходження практики та стажувань, у тому числі за кордоном	21
3.3. Формування баз даних стейкхолдерів та їх залучення до розробки, моніторингу освітніх програм та опитувань щодо якості освітніх послуг	22
3.4. Виконання кваліфікаційних робіт з орієнтацією на замовників кадрів	22
РОЗДІЛ 4 ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ «ВИДАВНИЦТВА СУМДУ»	24

РОЗДІЛ 1

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОБОТИ З ЛІЦЕНЗУВАННЯ, АКРЕДИТАЦІЇ ТА ВІДКРИТТЯ НОВИХ НАПРЯМІВ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

У першому кварталі 2021 року Сумським державним університетом **переоформлено чинні ліцензії за спеціальностями у сфері вищої освіти** відповідно до пункту 2 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» від 18 грудня 2019 року № 392-ІХ на ліцензії за відповідними рівнями та освітніми програмами, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій з професій, для яких запроваджено додаткове регулювання, за Переліком, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 22.05.2020 № 673, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 09 червня 2020 року за № 502/34785, із збереженням ліцензованого обсягу без проходження процедури ліцензування.

У другому півріччі 2021 року Міністерство освіти та науки України відновило процес ліцензування в сфері вищої освіти у зв'язку із затвердженням нової редакції Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. СумДУ подано заяву щодо отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія» на другому (магістерському) рівні вищої освіти, за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія (спеціалізація 227.01 Фізична терапія), для якої запроваджено додаткове регулювання.

Протягом 2021 року проведено акредитацію 8 освітніх програм СумДУ Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти (далі – НАЗЯВО) (протягом 2020 року здійснено 10 акредитацій освітніх програм) (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Перелік освітніх програм СумДУ, які акредитовано НАЗЯВО в 2021 році

№	Тип та назва освітньої програми	Спеціальність	Статус акредитації
Перший (бакалаврський) рівень			
1.	ОПП «Екстрена медицина»	223 Медсестринство	акредитована
2.	ОПП «Громадське здоров'я»	229 Громадське здоров'я	зразкова
3.	ОПП «Кібербезпека»	125 Кібербезпека	акредитована
Другий (магістерський) рівень			
4.	ОПП «Стоматологія»	221 Стоматологія	акредитована
Третій (освітньо-науковий) рівень			
5.	ОНП «Медицина»	222 Медицина	зразкова
6.	ОНП «Журналістика»	061 Журналістика	зразкова
7.	ОНП «Право»	081 Право	акредитована
8.	ОНП «Біологія»	091 Біологія	зразкова

Протягом 2019-2021 року НАЗЯВО акредитовано 21 освітню програму СумДУ за 12 галузями знань трьох різних рівнів вищої освіти з визначенням 7 освітніх програм як «зразкових».

Також, у 2021 році акредитовано Державною службою якості освіти освітньо-професійну програму «Металургія» спеціальності 136 Металургія (рівня вищої освіти молодший спеціаліст), що реалізується у Машинобудівному фаховому коледжі.

У 2021 році вперше здійснено прийом на навчання за ОПП Громадське здоров'я спеціальності 229 Громадське здоров'я другого (магістерського) рівня вищої освіти.

У 2021 році за рішенням вченої ради СумДУ в межах наявного ліцензійного обсягу започатковано **6 нових освітньо-професійних програм** на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти та **4 освітньо-професійні програми** на другому (магістерському) рівні вищої освіти, а саме:

- на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти:
 - ОПП «Середня освіта (Історія)» зі спеціальності 014 «Середня освіта» (за предметними спеціальностями), спеціалізація 014.03 «Середня освіта» (Історія);
 - ОПП «Англійська та німецька мови та літератури» зі спеціальності 014 «Середня освіта» (за предметними спеціальностями), спеціалізація 014.021 «Середня освіта (Англійська мова і література)»;
 - ОПП «Фінанси» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»;
 - ОПП «Електронний бізнес» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»;
 - ОПП «Кіберспорт та розробка комп'ютерних ігор» зі спеціальності 121 «Інженерія програмного забезпечення»;
 - ОПП «Туристичний бізнес та індустрія гостинності» зі спеціальності 242 «Туризм»;
- на другому (магістерському) рівні вищої освіти:
 - ОПП «Менеджмент соціокультурної діяльності» зі спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»;
 - ОПП «Організаційна психологія» зі спеціальності 053 «Психологія»;
 - ОПП «Політичні технології та аналітика» зі спеціальності 052 «Політологія»;
 - ОПП «Організація і управління охороною здоров'я» зі спеціальності 073 «Менеджмент»

За переліченими освітніми програмами вперше будуть створені конкурсні пропозиції для вступу в 2022 році.

Кількість спеціальностей, за якими здійснюється підготовка у комплексі СумДУ, порівняно з 2020 роком залишилася без змін. З урахуванням вищезазначеного, на сьогодні, у комплексі СумДУ **освітня діяльність провадиться на підставі існуючих ліцензій за 55 спеціальностями.**

Узагальнена структура освітньої діяльності комплексу СумДУ наведена на рисунку 1.1.

Протягом 2021 року у комплексі СумДУ **освітня діяльність фактично провадиться за 55 спеціальностями:**

- за 20 спеціальністю рівня фахового молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста) (у 2020 році – 21);
- за 5 спеціальностями початкового рівня вищої освіти за ступенем молодшого бакалавра (у 2020 році – 5);

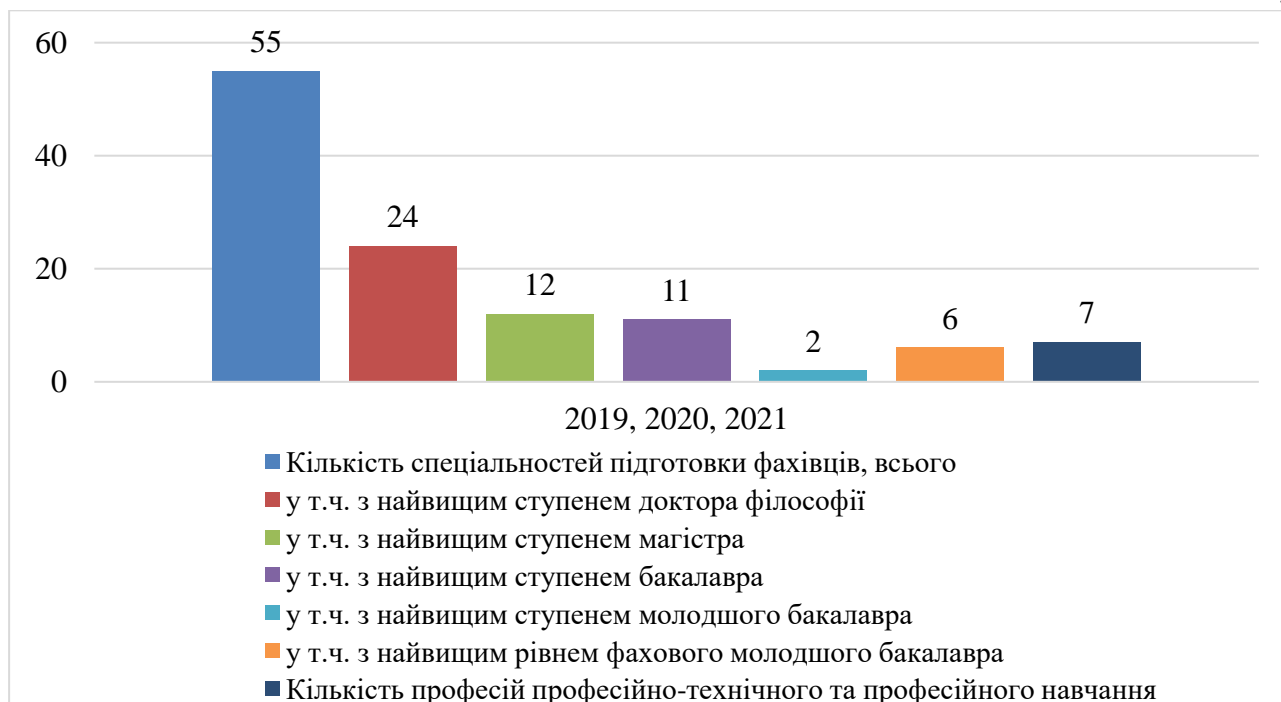

Рисунок 1.1 – Кількість спеціальностей університету, що реалізуються на різних рівнях освіти

– за 38 спеціальностями першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (у 2020 році – 38);

– за 32 спеціальностями другого (магістерського) рівня вищої освіти (у 2020 році – 31);

– за 24 спеціальностями третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (у 2020 році – 24).

Динаміка реалізації освітньої діяльності за ступенями бакалавра та магістра у розрізі навчально-наукових структурних підрозділів наведена у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Динаміка кількості спеціальностей за ступенем бакалавра та магістра за структурними підрозділами університету

Показник	Усього *	у тому числі за структурними підрозділами:							
		TeSET	ЕлПТ	ННІ БІЕМ	ННІ права	ІФСК	МІ	КІ	ШІ
Кількість спеціальностей, усього, у тому числі за найвищим рівнем:	43 (-)	9 (-)	10 (-)	8 (-)	3 (-)	5 (-)	7 (-)	5 (-)	7 (-)
– бакалавра	11 (-)	1 (-)	3 (-)	0 (-)	2 (-)	3 (-)	2 (-)	5 (-)	6 (-1)
– магістра	32 (-)	8 (-)	7 (-)	8 (-)	1 (-)	2 (-)	5 (-)	0 (-)	1 (-)
Кількість спеціальностей, за якими здійснюється фактична підготовка заочною (денною) формою здобуття освіти, у тому числі за найвищим рівнем:	42 (-)	8 (-)	10 (-)	8 (-)	3 (-)	5 (-)	7 (-)	5 (-)	7 (-)
– бакалавра	12 (-)	2 (+1)	3 (-)	0 (-)	2 (-)	3 (-)	2 (-1)	5 (-)	6 (-)
– магістра	30	6	7	8	1	2	5	0	1

Показник	Усього *	у тому числі за структурними підрозділами:							
		ТеСЕТ	ЕлІТ	ННІ БіЕМ	ННІ права	ІФСК	МІ	КІ	ШІ
	(-)	(-1)	(-)	(-)	(-)	(-)	(+1)	(-)	(-)
Кількість спеціальностей, за якими здійснюється підготовка за заочною формою здобуття освіти, у тому числі за найвищим рівнем:	25 (-)	7 (-)	4 (-)	8 (-)	1 (-)	4 (-)	1 (-)	5 (-)	5 (-)
– бакалавра	3 (-)	1 (-)	0 (-)	0 (-)	0 (-)	2 (-)	0 (-)	5 (-)	5 (-)
– магістра	22 (-)	6 (-)	4 (-)	8 (-)	1 (-)	2 (-)	1 (-)	0 (-)	0 (-)
Кількість спеціальностей, за якими здійснюється підготовка за дистанційною формою здобуття освіти, у тому числі за найвищим рівнем:	16 (-)	3 (-)	4 (-)	7 (-)	1 (-)	1 (-)	0 (-)	0 (-)	0 (-)
– бакалавра	2 (-)	1 (-)	0 (-)	1 (-)	0 (-)	0 (-1)	0 (-)	0 (-)	0 (-)
– магістра	14 (+1)	2 (-)	4 (-)	6 (-)	1 (-)	1 (+1)	0 (-)	0 (-)	0 (-)

Примітка: * – станом на кінець звітнього року, у дужках зазначено зміни порівняно з минулим роком

Протягом звітнього року порівняно з 2020 роком загальна кількість спеціальностей ступенів «бакалавр» та «магістр», за якими провадилася освітня діяльність, залишилась без змін (таблиця 1.2). Необхідно зазначити, що дещо змінилась кількість спеціальностей за якими здійснюється підготовка в розрізі структурних підрозділів. Зокрема, за спеціальностями денної форми навчання у 2021 році відбулися наступні зміни:

- на факультеті ТеСЕТ за денною формою здобуття освіти не здійснювалася підготовка за спеціальністю 101 Екологія ступеня «магістр»;
- в НН МІ у 2021 році проведено перший набір за денною формою здобуття освіти за спеціальністю 229 Громадське здоров'я ступеня «магістр».

За заочною формою здобуття освіти на факультеті ТеСЕТ у 2021 році не здійснювалася підготовка за спеціальністю 142 Енергетичне машинобудування ступеня «магістр», натомість у 2021 році вперше проведено набір здобувачів освіти за спеціальністю 183 Технології захисту навколишнього середовища ступеня «магістр».

За дистанційною формою здобуття освіти на факультеті ІФСК у 2021 році вперше проведено набір здобувачів освіти за спеціальністю 061 Журналістика ступеня «магістр».

У 2021 році у комплексі СумДУ здійснювалася підготовка здобувачів освіти за 111 освітніми програмами першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти. Зокрема, за 63 освітніми програмами, вступ на які здійснювався на базі ПЗСО, та 48 освітніми програмам за освітнім рівнем магістр. За заочною формою навчання здійснювалася підготовка здобувачів освіти за 77 освітніми програмами (у т. ч. в ННІ БіЕМ – 25, ТеСЕТ – 17, ЕлІТ – 12, ІФСК – 8, НН МІ – 2, НН Права – 3, ШІ – 5, КІ – 5) та за дистанційною формою навчання – 35 освітніми програмами.

Структура кількості освітніх програм бакалаврського та магістерського рівнів, за якими здійснювалося навчання у 2021 році, у розрізі структурних підрозділів СумДУ, наведена на рисунку 1.2.

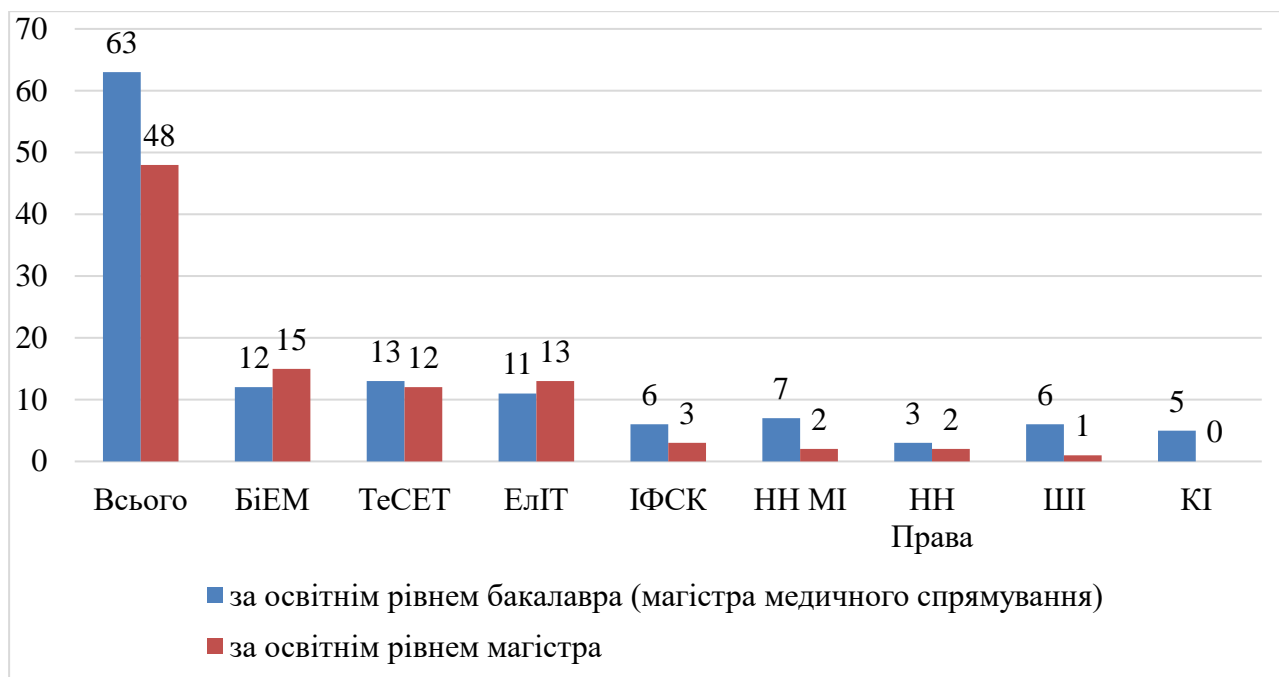

Рисунок 1.2 – Кількість освітніх програм бакалаврського та магістерського рівнів у розрізі структурних підрозділів СумДУ, за якими здійснювалося навчання у 2021 році

Методичний та організаційний супровід акредитації освітніх програм та ліцензування

1. Оновлення типових шаблонів звітів (відомостей) про самооцінювання освітніх програм відповідно до чинних вимог нормативно-правової бази та з актуальною інформацією щодо діяльності університету в цілому.

2. Формування рекомендацій та плану заходів щодо підготовки до акредитації освітніх програм та узгодження щорічних планів заходів щодо підготовки до первинної акредитації освітніх програм Історія, Хімія, Громадське здоров'я, Середня освіта (Фізика).

3. Попередня внутрішня експертиза звітів (відомостей) про самооцінювання освітніх програм та документації за освітніми програмами, включаючи освітні програми, навчальні плани, структурно-логічні схеми.

4. Консультування гарантів освітніх програм, завідувачів випускових кафедр, керівництва інститутів / факультетів щодо підготовки освітніх програм для проходження акредитації, з метою усунення недоліків та кращого представлення зразкових практик, а також щодо дотримання вимог органів ліцензування та акредитації до оформлення справ.

5. Організаційне забезпечення роботи в СумДУ експертних груп під час проведення акредитаційної експертизи з використанням технічних засобів відеозв'язку, супроводження проходження відповідних справ в галузевих експертних радах та Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти, в тому числі підготовка відповідей на звіти про результати акредитаційної експертизи та експертні висновки галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми.

6. Узагальнення звітів експертної групи та експертних висновків галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти про

результати акредитаційної експертизи освітніх програм, та формування рекомендацій Радам із забезпечення якості вищої освіти інститутів / факультетів, робочим проектним групам освітніх програм.

7. Участь у розробці змістовної складової та проведення лекцій в рамках короткострокової програми підвищення кваліфікації «Акредитація освітньої програми: кращі практики та проблемні питання» для науково-педагогічних і педагогічних працівників Сумського державного університету.

РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ТА НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Нормативне забезпечення освітнього процесу

У 2021 році відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про акредитацію освітніх програм, вимог внутрішньої нормативної бази Сумського державного університету здійснювалась системна робота з розвитку нормативної бази освітнього процесу.

За результатами проведеної роботи:

1. Взято участь у розробленні проєктів нормативних документів спільно з іншими структурними підрозділами СумДУ, спрямованих на підвищення якості:

- підсумкової атестації: рішення Ради із забезпечення якості вищої освіти СумДУ з питання: «Підсумки атестації здобувачів освітніх ступенів «бакалавр», «магістр» та заходи щодо підвищення якості її результатів» від 28.10.21 р.;

- іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти: «Положення про організацію викладання навчальних дисциплін та організацію захисту кваліфікаційних робіт англійською мовою у Сумському державному університеті» (наказ ректора №0668-I від 29.06.21 р.) та наказ «Про організацію іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти» (наказ ректора №0547-I від 25.05.21 р.);

- підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового рівня): Положення про педагогічну практику за професійним спрямуванням здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в СумДУ (наказ ректора №0431-I від 23.04.21 р.); Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в СумДУ (наказ ректора №0431-I від 23.04.21 р.);

- формування здобувачами вищої освіти індивідуальної освітньої траєкторії: Положення про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін в Сумському державному університеті (наказ ректора №1372-I від 17.12.21 р.);

- практичної підготовки здобувачів вищої освіти: Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти Сумського державного університету (наказ ректора № №1372-I від 17.12.21 р.); наказ ректора «Про затвердження показників ефективності роботи філій кафедр та навчальних центрів СумДУ» №0675-I від 01.07.21 р.;

- організації роботи науково-педагогічних працівників: Положення про планування та облік роботи науково-педагогічних працівників Сумського державного університету (наказ ректора №0375-I від 12.04.21 р.).

2. Розроблено чергові версії нормативних документів, оновлені з урахуванням змін положень Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», вимог ліцензування та акредитації, зауважень, рекомендацій та кращих практик організації підготовки здобувачів вищої освіти, визначених за результатами акредитації освітніх програм:

- Положення про організацію освітнього процесу з урахуванням змін (версія 03) (наказ ректора №1061-I від 15.11.21 р.);

- Положення про освітні програми вищої освіти Сумського державного університету (версія 02) (наказ ректора №0038-I від 19.01.21 р.);

- Методична інструкція. Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення освітніх програм (версія 02) (наказ ректора №0033-I від 15.01.21 р.);
- Порядок видачі, форми та зразки документів про вищу освіту в Сумському державному університеті (версії 04 та 05), (наказ ректора №0512-I від 17.05.21 р.);
- Положення про робочі проєктні групи та групи забезпечення (версія 02) (наказ ректора №1061-I від 15.11.21 р.);
- Положення про навчально-методичний відділ (версія 02) (наказ ректора №0031-I від 15.01.21 р.).
- Методична інструкція «Загальні вимоги до оформлення екзаменаційних матеріалів для контрольних заходів, що проводяться за тестовими технологіями» (версія 04) (наказ ректора №0871-I від 22.09.21 р.).

2.2. Методичне забезпечення освітнього процесу

1. Реалізовувались заходи щодо підвищення спроможності інститутів / факультетів і кафедр у забезпеченні якості освітнього процесу:

- підготовлено рекомендації Ради із забезпечення якості вищої освіти СумДУ щодо організації освітньої діяльності в 2021-2022 навчальному році, що враховують узагальнені зауваження та рекомендації, отримані за результатами акредитації освітніх програм у 2020/2021 навчальному році;

- проводилась розробка та забезпечення навчальних підрозділів актуалізованою методичною документацією для розроблення освітніх програм та їх документування, розроблення та модернізації навчальних планів, акредитації на основі наповнення відкритого інформаційного ресурсу та внутрішнього сайту навчально-методичного відділу, доступного для співробітників СумДУ. На сайті на постійній основі розміщується актуальна методична інформація, завдання з методичної роботи доповнені календарем, до якого підключені відповідальні виконавці, із зазначенням дедлайнів;

- проводились робочі зустрічі з керівництвом інститутів / факультетів щодо методичного та організаційного забезпечення освітнього процесу, у тому числі реалізації права здобувачів на вільний вибір навчальних дисциплін, формування розкладу занять, графіка навчального процесу, оптимізації вивчення дисциплін потоками (навчально-методичний та навчальний відділ спільно з групою планування та обліку навчального навантаження).

2. Продовжено роботу щодо вивчення та впровадження інноваційних технологій освітньої діяльності та організації навчального процесу в Сумському державному університеті, зокрема через:

- участь в роботі журі навчально-методичних конкурсів. За звітний період було оцінено проєкти, подані на конкурс «Інновації ІКТ для сучасної освіти ICT4EDU»; оцінювання конкурсних проєктів, поданих на конкурс «Педагогічні інновації СумДУ».

- участь у міжнародному семінарі «Європейські стандарти якості вищої освіти у контексті проходження міжнародної акредитації» Центрального агентства з оцінювання та акредитації ZEvA (Німеччина), Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (Україна), ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (Україна) (12.05.2021);

- участь у заходах міжнародного грантового проєкту «Розбудова системи визнання кваліфікацій для українських університетів на основі аналізу кращого

європейського досвіду»; 2019-2022 р., зокрема у вебінарі з визнання результатів академічного навчання (Recognition of academic qualifications) (10.06.2021–17.06.2021);

- участь у семінарах Ресурсно-іміджевого центру МОН України щодо впровадження нових шаблонів документів про освіту.

3. Здійснювалась підготовка відповідей на листи Міністерства освіти і науки України, інших органів державного управління, запити громадян тощо з питань реалізації освітнього процесу в Сумському державному університеті, організація проведення тестування на компетентності з навчальних дисциплін для іноземних здобувачів вищої освіти.

Так, протягом 2021 р. було підготовлено відповіді на 337 запитів з 29 країн світу, з них 117 – англійською мовою. Розподіл запитувачів інформації по країнам наведений на рис. 2.1.

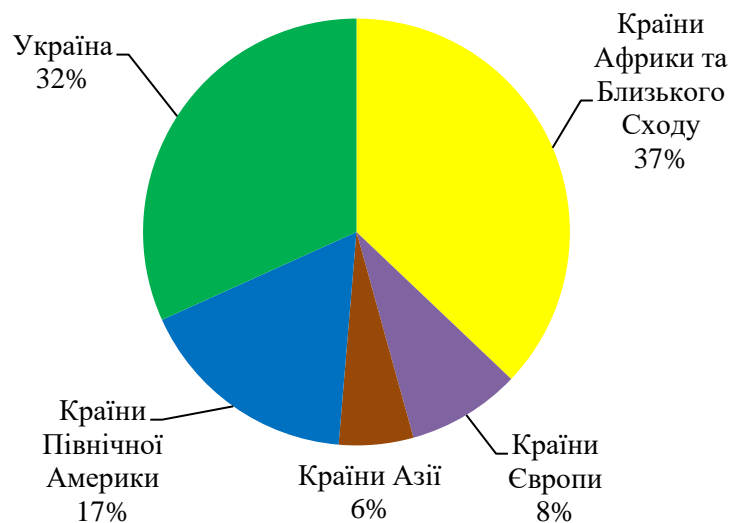

Рисунок 2.1 –Аналіз географічної структури запитів щодо підтвердження освіти

Серед найбільших запитувачів інформації про освіту слід виділити Ресурсно-іміджевий центр МОН України, який займається легалізацією освітніх документів, а також Освітню комісію для іноземних медичних випускників (Educational Commission For Medical Graduates, ECFMG), що займається сертифікацією медичної освіти у США. З метою забезпечення швидкого обміну інформацією щодо випускників було створено вебпортал медичної школи СумДУ, адмініструванням якого займається навчальний відділ.

2.3. Організаційне забезпечення освітнього процесу

В умовах карантинних обмежень, пов'язаних із запровадженням посиленних протиепідемічних заходів в Україні у зв'язку з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, навчальний процес в СумДУ у 2021 р. здійснювався за гібридною моделлю навчання, за якої навчальні заняття проводилися переважно в дистанційному форматі в режимі відеоконференцій. Для проведення занять викладачами використовувалися:

- платформи для проведення відеоконференцій: Google Meet, Zoom, лекції в YouTube, Microsoft Teams.

➤ найбільш поширені електронні ресурси для проведення практичних (лабораторних) занять MIX та Google Classroom.

Функціонування системи електронних навчальних ресурсів СумДУ забезпечується комплексом таких програмно-інформаційних середовищ та спеціалізованих студій і лабораторій:

- конструктор навчально-методичних матеріалів Lectur`ED (<http://elearning.sumdu.edu.ua/>);
- ОСW СумДУ (<http://ocw.sumdu.edu.ua>) – відкритий електронний ресурс структурованих колекцій навчально-методичних матеріалів дисциплін;
- платформа відкритих онлайн-курсів «Екзаменаріум» (<http://examenarium.sumdu.edu.ua/>);
- платформа дистанційного навчання «Salamstein» (<http://dl.sumdu.edu.ua/>);
- платформа для змішаного навчання «MiX» (<http://mix.sumdu.edu.ua/>);
- вебінар-студія <http://studio.sumdu.edu.ua/>;
- відео-студія <http://studio.sumdu.edu.ua/>;
- навчально-дослідницька лабораторія віртуальної та доповненої реальності «Ulab» <https://ulab.sumdu.edu.ua/>.

На основі сформованої нормативної бази та інституційної структури забезпечення якості освітньої діяльності продовжено роботу з удосконалення змісту освітніх програм з урахуванням вимог затверджених стандартів вищої освіти, професійних стандартів, вимог і результатів акредитації за освітніми програмами, рекомендацій Міністерства освіти і науки України, зокрема:

- координувалася діяльність навчальних підрозділів Сумського державного університету та позабазових підрозділів щодо розробки, щорічного моніторингу, перегляду та модернізації освітніх програм та навчальних планів;
- проводилось рецензування описів та навчальних планів за освітніми програмами, що запроваджуються вперше (рівень бакалавратури: «Кіберспорт та розробка комп'ютерних ігор», «Середня освіта: Англійська та німецька мови і літератури», «Середня освіта: Історія», «Туристичний бізнес та індустрія гостинності», рівень магістратури: «Фізична терапія, ерготерапія», «Психологія», «Менеджмент соціокультурної діяльності», «Політологія», «Громадське здоров'я»);
- організовано роботу щодо коригування освітніх програм та навчальних планів за результатами їх моніторингу, в тому числі з урахуванням зауважень Державної служби якості освіти. Основні зміни до освітніх програм та навчальних планів у звітному році були пов'язані з необхідністю забезпечення виконання вимог стандартів вищої освіти, реалізації освітнього процесу в умовах карантинних обмежень, посилення іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти, перегляду каталогів вибіркового навчальних дисциплін;
- організовано роботу випускових кафедр щодо формування та підтримки актуальності бази даних розроблених та затверджених робочих та семестрових навчальних планів в Автоматизованій системі «Університет» на поточний навчальний рік для якісної організації та планування освітнього процесу, своєчасного розрахунку планових обсягів навчального навантаження.

Реалізовано комплекс заходів щодо забезпечення права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін та наявності реальної альтернативності у варіативній частині навчального плану, що є реалізацією гнучкої системи адаптації освітніх

програм як до умов ринку праці, так і до особистісних запитів осіб, які навчаються, зокрема:

- організовано роботу інститутів / факультетів по формуванню переліку вибіркового навчальних дисциплін циклів загальної та професійної підготовки;
- на основі пропозицій випускових кафедр, затверджених рішеннями Ради із забезпечення якості вищої освіти інститутів/факультетів, внесені зміни до семестрових навчальних планів шляхом включення широкого переліку вибіркового навчальних дисциплін професійної підготовки в межах освітніх програм та спеціальностей;
- на основі пропозицій інститутів / факультетів, затверджених відповідними рішеннями Ради із забезпечення якості вищої освіти, підготовлено проєкт Каталогу вибіркового навчальних дисциплін циклу загальної підготовки на 2022-2023 навчальний рік (рис. 2.2).

Представлені на рисунку дані свідчать, що для здобувачів вищої освіти пропонуються навчальні дисципліни гуманітарної та іншомовної підготовки (з урахуванням початкового рівня володіння іноземними мовами), дисципліни інших освітніх програм медико-спортивного, правового, економічного, інженерно-природничого та ІТ-профілів.

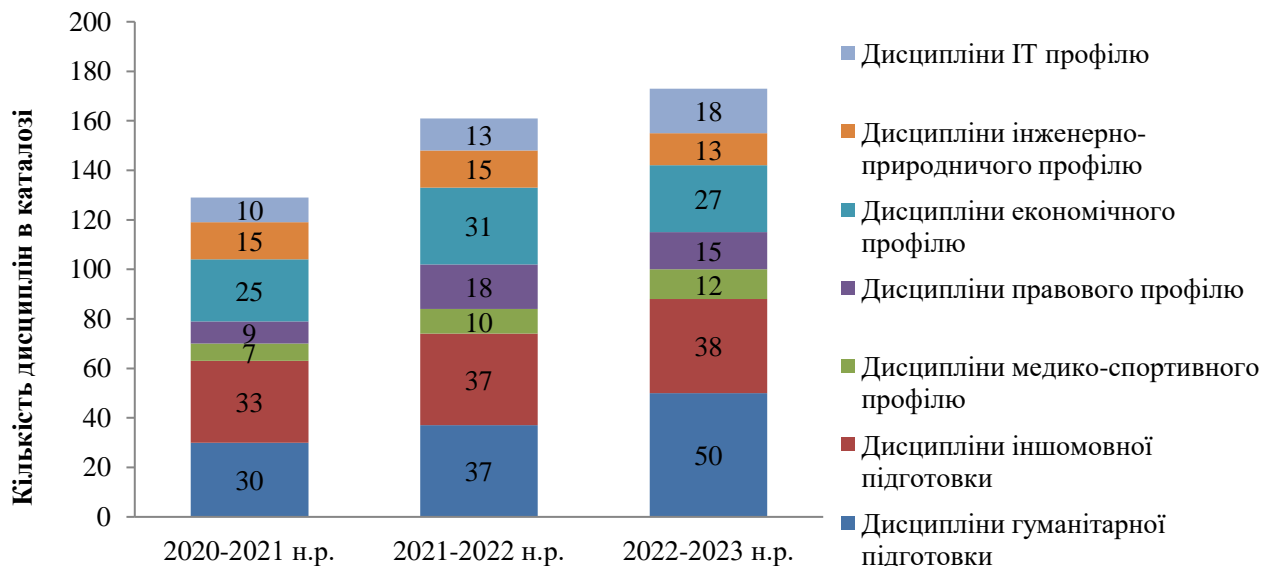

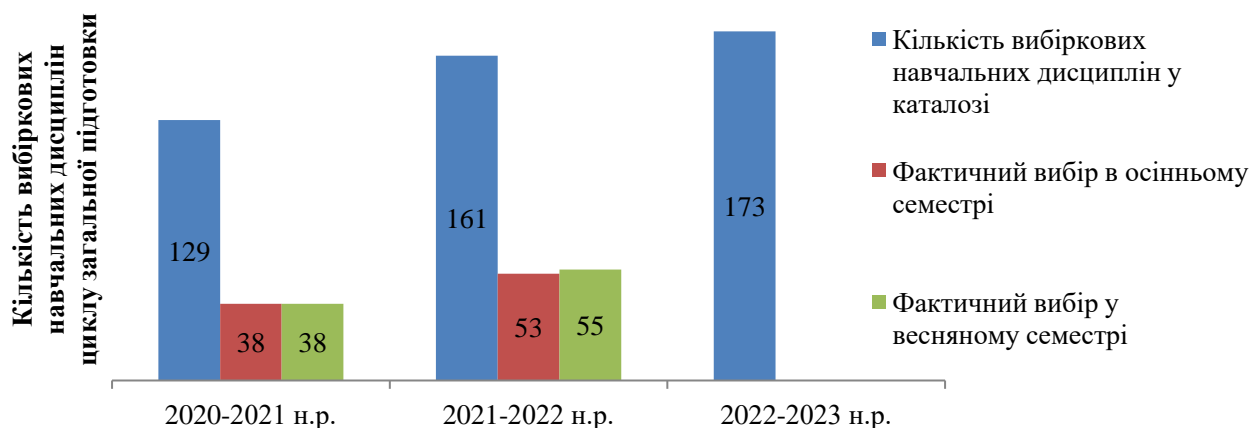
Рисунок 2.2 – Результати представлення вибіркового навчальних дисциплін циклу загальної підготовки в каталозі у 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 н. р.

Проєкт Каталогу на 2022/2023 н.р. включає 173 дисципліни (50 дисциплін гуманітарної підготовки, 38 дисциплін іншомовної підготовки, 12 дисциплін медико-спортивного профілю, 15 дисциплін правового профілю, 27 дисциплін економічного профілю, 13 дисциплін інженерно-природничого профілю та 18 дисциплін ІТ профілю), що на 12 дисциплін більше, ніж у 2021-2022 навчальному році – 161 дисципліна (37 дисциплін гуманітарної підготовки, 37 дисциплін іншомовної підготовки, 10 дисциплін медико-спортивного профілю, 18 дисциплін правового профілю, 31 дисципліна економічного профілю, 15 дисциплін інженерно-природничого профілю та 13 дисциплін ІТ профілю).

Наведені дані свідчать, що здобувачі вищої освіти університету використовують змогу доповнювати свою основну спеціальність, як правило, для розвитку гуманітарної ерудиції (у середньому за період аналізу 38,67 % від загальної кількості обраних

дисциплін) та іншомовних компетентностей (у середньому за період аналізу 30,05 % від загальної кількості обраних дисциплін).

Можливість вибору дисциплін різних факультетів / інститутів та кафедр є ефективним інструментом міждисциплінарності, що реалізовано шляхом формування динамічних груп. Узагальнення результатів вибору здобувачів вищої освіти наведено на рисунку 2.3.

Примітка: * – вибір на 2022/2023 н.р. буде реалізовано у лютому-березні 2022 року.

Рисунок 2.3 – Результати вибору здобувачами вищої освіти вибіркових навчальних дисциплін циклу загальної підготовки у 2020/2021, 2021/2022 та 2022/2023 н. р.

Здійснено комплекс заходів щодо підвищення функціональності процедур реалізації права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін:

- оновлено рекомендації для інститутів / факультетів щодо забезпечення здобувачам вищої освіти права на формування індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням вимог критерію 2.4 Положення про акредитацію освітніх програм, а також зауважень та рекомендацій за результатами акредитації освітніх програм Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти;
- організовано роботу із забезпечення можливості перегляду силабусів вибіркових навчальних дисциплін з навчальної картки в особистому кабінеті здобувача вищої освіти;
- оновлена інструкція для здобувачів щодо вибору навчальних дисциплін на 2021/22 н.р. в особистому кабінеті українською та англійською мовами;
- спільно з Центром інформаційних систем організовано формування в особистому кабінеті викладача списку здобувачів (динамічної групи) для вивчення вибіркових навчальних дисциплін, що забезпечує можливість налагодження комунікації в умовах карантинних обмежень;
- удосконалено макет розкладу занять та визначено етапи здійснення вибору здобувачами навчальних дисциплін, а також критерії формування груп.

Здійснювалась робота щодо забезпечення реалізації навчального процесу в умовах карантину:

- визначався режим роботи університету залежно від рівня епідемічної небезпеки та встановлювалися вимоги до реалізації навчального процесу в режимі відеоконференцій;

- організовано оновлення графіка навчального процесу відповідно до змін в термінах прийому на навчання вітчизняних та іноземних громадян, внесено зміни в режим роботи (в розклад дзвінків), визначено порядок проведення навчальних занять залежно від рівня епідемічної небезпеки в регіоні;
- сформовано рекомендації щодо проведення навчальних занять, організації контрольних і атестаційних заходів, у т.ч. заходів підсумкової атестації, в умовах карантинних обмежень тощо.

Відповідно до вимог законодавства України та внутрішньої нормативної бази СумДУ реалізовано комплекс заходів щодо внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності в частині організації освітнього процесу та його навчально-методичного забезпечення, а саме:

- у складі комісії за сформованою системою критеріїв взято участь у перевірці інститутів / факультетів щодо якості організації освітньої діяльності за напрямками: якість наявних освітніх програм, методичне забезпечення компонентів освітніх програм, робота по розширенню освітніх програм (Медичний інститут, факультет ТеСЕТ);
- у складі комісії взято участь у перевірці організаційно-методичного забезпечення реалізації освітніх програм у 2021-2022 н.р. у частині навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів та транспарентності освітніх програм;
- проводились поточні **заходи з контролю** проведення навчальних занять навчальним відділом спільно із деканатами інститутів (факультетів) СумДУ біло здійснено перевірку 1942 заняття, що проводилися з використанням дистанційних технологій.

2.4. Забезпечення інформаційної прозорості освітньої діяльності університету

У звітному періоді реалізовано заходи, спрямовані на забезпечення інформаційної прозорості освітньої діяльності Сумського державного університету, інститутів і факультетів, кафедр, у тому числі:

1. Продовжувалася робота по актуалізації параметрів інтерактивного електронного каталогу освітніх програм (українською та англійською мовами) та перевірка стану та якості оприлюднених освітніх програм інститутами/факультетами. Параметрами перевірки слугували: актуальність освітніх програм; відповідність освітніх програм затвердженим стандартам вищої освіти; відповідність висвітлення вибіркової компоненти освітньої програми оновленій моделі та вимогам критерію 2.4 Положення про акредитацію освітніх програм.

2. У звітному році спільно з Центром інформаційних технологій реалізовано комплекс заходів щодо підвищення функціональності інформаційної системи «Робочі програми», призначеної зокрема для оприлюднення силабусів навчальних дисциплін та інших освітніх компонентів на веб сайті університету:

- розроблено шаблони силабусів практики, кваліфікаційної роботи, індивідуального завдання, додатку до робочої програми навчальної дисципліни «Регламент дисципліни» українською та англійською мовами; реалізовано можливість їх формування в інформаційному сервісі «Робочі програми» в особистому кабінеті викладача, зокрема створено інструкції та контекстні підказки для розробників;

- розроблено алгоритми щорічного відкликання та перегляду робочих програм, їх перезатвердження або редагування відповідно до нормативної бази університету, автоматичної публікації силабусів освітніх компонентів після повного узгодження відповідальними особами;
- розроблено та програмно реалізовано зведену форму для аналізу силабусів освітніх компонентів та підготовки звіту (відомостей) про самооцінювання освітніх програм, доступну в особистому кабінеті гаранта освітньої програми;
- здійснювався моніторинг та контроль прозорості освітньої діяльності СумДУ в частині стану та якості оприлюднених силабусів освітніх компонентів інститутами/факультетами.

2.5 Реалізація англомовних освітніх програм та викладання англійською мовою

У 2021 році **англійською мовою викладалися 291 дисципліна** (2020 р. – 273, 2019 р. – 245, 2018 р. – 223, 2017 р. – 230) викладачами **38 кафедр** (2020 р. – 31-ї, 2019 р. – 34-х, 2018 р. – 35-ти, 2017 р. – 34-х) для 181 групи англомовного проєкту (2020 р. – 145, 2019 р. – 126, 2018 р. – 103, 2017 р. – 85) та окремих дисциплін для 34¹ україномовних груп (2020 р. – 43, 2019 р. – 22, 2018 р. – 10). Так, кафедрою кафедрою ППСТ прочитано англійською мовою 6 дисциплін (для 5-ти україномовних груп), кафедрою ЕПБА – 4 дисципліни (для 3-х груп), кафедрою маркетингу – 3¹ дисципліни (для 8¹ груп), кафедрою ФТП – 3¹ дисципліни (для 3¹ груп), кафедрою КН – 2 дисципліни (для 4-х груп), кафедрою ПМтаМСС – 2 дисципліни (для 2-х груп), кафедрою ЕКіб – 2 дисципліни (для 2-х груп), кафедрою БОО – 1 дисципліни (для 2-х груп), кафедрою МЄППП – 1 дисципліна (для 4-х груп) , кафедрою КМ – 1 дисципліна (для 1-ї групи).

Викладання дисциплін англійською мовою здійснювали **294 викладача** (263 особи – у 2020 р., 328 осіб – у 2019 р., 275 – у 2018 р.).

Англомовним проєктом у 2021 році охоплені **1911** здобувачів вищої освіти (у 2020 – 1600, у 2019 р. – 1511), з яких **228** осіб – громадяни України (у 2020 р. – 104, у 2019 р. – 210).

Кількість англомовних освітніх програм, реалізованих у 2021 р., збільшилась до **18** (у 2020 р. – 17, у 2019 р. – 15, у 2018 р. – 12) за рахунок відкриття англомовних освітніх програм підготовки докторів філософії.

Слід зазначити, що у 2021 р. перелік освітніх програм, що пропонуються для викладання англійською мовою, зменшився до 53 (54 – у 2020 р., 23 – у 2019 р., 21 – у 2018 р.), при цьому є нові освітні програми (зазначені напівжирним шрифтом). Аналіз пропонуванних та реалізованих англомовних освітніх програм у розрізі інститутів (факультетів) з урахуванням відповідного рівня підготовки викладачів представлений на рис. 2.4.

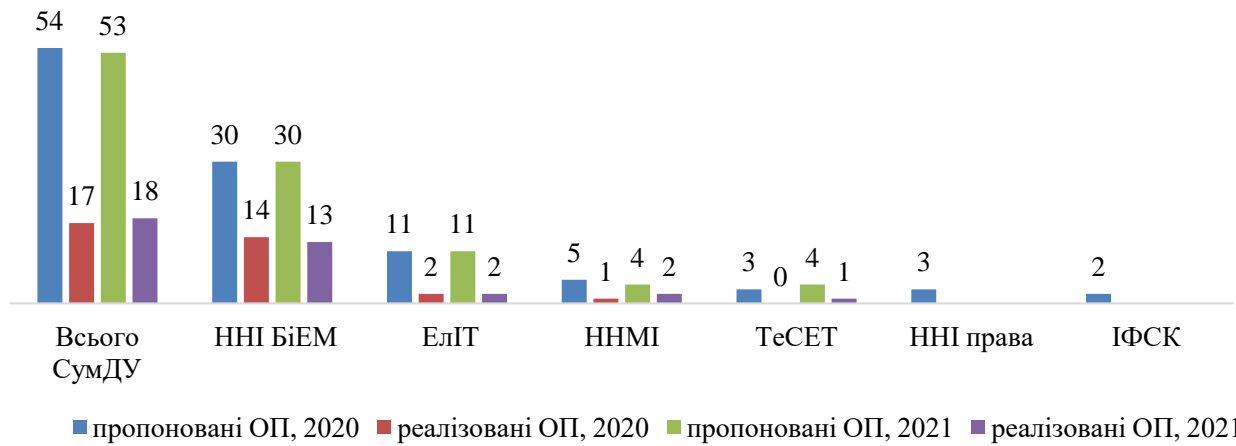

Рисунок 2.4 – Аналіз пропонованих та реалізованих англійських освітніх програм у розрізі інститутів (факультетів)

2.6 Контингент слухачів, які навчалися за програмою підготовки офіцерів запасу

Показники контингенту слухачів, які навчалися за програмою підготовки офіцерів запасу наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Чисельність слухачів, які навчалися за програмою підготовки офіцерів запасу*

Підрозділ	2021	2020	2019	Динаміка у 2021 р., %	Примітка
ЕЛІТ	140	101	75	39%	
ТЕСЕТ	47	46	45	2%	
ННІ права	41	47	39	-13%	
ННІ БіЕМ	36	20	17	3%	ННІ БТ «УАБС»
		15	18		ННІ ФЕМ
НН МІ	24	31	36	-23%	
ЦЗДВН	13	6	5	117%	
ІІІ СумДУ	12	18	22	-33%	
КІ СумДУ	11	10	5	10%	
ІФСК	7	18	15	-61%	
ВСЬОГО СумДУ	331	317	277	4%	
Інші ЗВО	516	569	505	41%	Громадяни з ВО
Інші категорії	284				
Сума	1131	886	782	28%	

Примітка: * – Показники контингенту слухачів у звітному періоді визначені на кінець року як сума чисельності слухачів на початок звітного періоду, обсягів набору слухачів у звітному періоді та за вирахуванням чисельності слухачів, випущених у звітному періоді.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ІЗ ЗОВНІШНІМИ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ І ВИПУСКНИКІВ

3.1. Організація співпраці з роботодавцями щодо проходження практики та працевлаштування здобувачів вищої освіти та випускників

Навчальний відділ практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів продовжив роботу щодо співпраці з роботодавцями з питань проходження практики, стажування та працевлаштування здобувачів вищої освіти та випускників. Більшість підприємств, установ та організацій є не лише замовниками кадрів, але й партнерами у формуванні освітніх програм та навчальних планів для підготовки компетентних фахівців.

У 2021 році навчальний відділ практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів в частині своїх функціональних обов'язків зосередив свою діяльність на наступних напрямках роботи:

- розширення співпраці з підприємствами, установами та організаціями щодо організації та реалізації практико-орієнтованої підготовки здобувачів вищої освіти, проходження організаційно-виробничих та управлінських практик, стажування, а також сприяння працевлаштуванню здобувачів вищої освіти та випускників;

- співпраця з випусковими кафедрами щодо забезпечення виконання ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти в частині залучення провідних фахівців-практиків до освітнього процесу тощо;

- організація та координація спільних дій з інститутами, факультетами з метою інформування здобувачів вищої освіти та випускників щодо можливостей працевлаштування за фахом, в т.ч. пошук кандидатів для вакансій, що надаються відділу підприємствами / організаціями / установами;

- сприяння, супроводження та надання організаційно-правової допомоги випускникам у працевлаштуванні та їхньої адаптації на першому робочому місці;

- організаційний супровід надання одноразової грошової допомоги випускникам, зокрема, при направленні у сільську місцевість випускників медичного профілю;

- оновлення нормативної бази, а саме: Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти СумДУ, Положення про організацію освітнього процесу в частині практично-орієнтованої підготовки здобувачів.

Робота щодо тимчасового та постійного працевлаштування проводиться відділом постійно, незважаючи на законодавчо-нормативні документи щодо ліквідації обов'язкового відпрацювання випускників, які навчалися за державним замовленням.

У звітному році продовжує функціонувати сайт навчального відділу практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів, а також сторінки в соціальних мережах з розміщенням анонсів щодо зустрічей з роботодавцями, можливостями стажування, а також актуальними вакансіями щодо працевлаштування за фахом здобувачів вищої освіти та випускників СумДУ. На сайті розміщено актуальну інформацію про бази практики та стажування для здобувачів вищої освіти. Також на сайті <http://job.sumdu.edu.ua> реалізовано механізм обговорення проєктів освітніх програм

зовнішніми стейкхолдерами (роботодавцями, фахівцями-практиками, здобувачами, випускниками тощо). Отримана інформація передається на випусковій кафедрі з метою подальшого опрацювання і оприлюднення результатів на сайті кафедр.

У 2021 році було укладено угоди про співпрацю з наступними підприємствами, організаціями та установами: Сумська міська рада, Сумський міський центр зайнятості, ТОВ «МЕЛЛІВОРА», ТЗОВ «Сілего Технолоджі (Україна)», КУ «Центр учасників бойових дій» Сумської міської ради, Інститут газу Національної академії наук України, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І.Вернадського НАН України, ТОВ «ЮРИСТ І БУХГАЛТЕР», ПАТ «СУМИХІМПРОМ», ТОВ «Українські інформаційні технології», ТОВ «ГлобалЛоджик Україна», ТОВ «РОАД КОНСТРАКШН», КЗ СОР Державний історико-культурний заповідник у м.Путивлі, Інститут археології НАН України, ТОВ «ВП «ПОЛІСАН», Роменська гардинно-тюлева фабрика, Державний історико-культурний заповідник «Посулля», ТОВ «Кусум Фарм».

Також було укладено окремі угоди про проходження практики здобувачів вищої освіти СумДУ, а саме: Державна установа «Сумський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України», Головне управління пенсійного фонду України в Сумській області, ТОВ «ІмексТорг», ДУ «Сумський обласний лабораторний центр Міністерства ОЗУ», ДПС України (ГУ ДПС у Сумській області), Сумський міський центр зайнятості, ГО «Асоціація ЛГБТ «ЛІГА», Роменська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів ім. академіка А.Ф. Йоффе, Комунальна установа Сумська гімназія №1 м. Суми.

У 2021 році продовжив свою ефективну роботу навчально-виробничий центр дуальної освіти на базі Машинобудівного коледжу СумДУ. Здобувачі спеціальностей 186 Видавництво та поліграфія і 133 Галузеве машинобудування (ОП «Технологія обробки матеріалів на верстатах і автоматичних лініях» та ОП «Хімічне і нафтове машинобудування») мають змогу навчатися безпосередньо на виробництві з сучасним високотехнологічним обладнанням, що було профінансовано з коштів державного, обласного, міського бюджетів та груп підприємств «Технологія». У рамках пілотного проекту для закладів фахової передвищої та вищої освіти з підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти (наказ МОН №1296 від 15.10.2019 р.) в СумДУ реалізовано елементи дуальної освіти для здобувачів спеціальностей 122 Комп'ютерна наука та 231 Соціальна робота. З 2021 року до пілотного проекту також залучено спеціальність 133 Галузеве машинобудування за ініціативи ТОВ «ПК «ПОЖМАШИНА»».

Враховуючи особливості освітнього процесу 2021 року, пов'язаних з карантинними обмеженнями, значно зменшилась кількість занять проведених на базі філій кафедр. Узагальнена інформації щодо роботи випускових кафедр, що активно працювали в поточному році з філіями кафедр наведено в таблиці 3.1.

У 2021 році створені нові філії кафедр:

- комп'ютерної механіки ім. В.Марцинковського на базі АТ «ВНДІАЕН»;
- екології та природозахисних технологій на базі Регіонального офісу водних ресурсів у Сумській області;
- бухгалтерського обліку та оподаткування на базі ТОВ «ЮРИСТ І БУХГАЛТЕР»;
- економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування на базі ТОВ «РОАД КОНСТРАКШН»;

– фінансових технологій і підприємництва на базі НАСК «ОРАНТА».

Слід зазначити, що ряд випускових кафедр не мають своїх філій, а для забезпечення практико-орієнтованої підготовки здобувачів вищої освіти із залученням фахівців-практиків використовують клінічні бази в медичних закладах та центри, що створені за підтримки ІТ-компаній (табл. 3.1), що розміщені в СумДУ.

Таблиця 3.1 – Інформація щодо роботи функціонуючих навчальних центрів ІТ-компаній

Назва центру (назва кафедри)	Навчальний процес	Організація практики	Залучення фахівців до ауд.занять
Навчальний центр Netcracker (КН)	так	так	так
Навчальний центр АМС Bridge (ІТ)	так	так	так
Навчально-науковий центр бізнес-аналітики (ТОВ «Кьюатестлаб») (ЕКіб)	так	так	так

З метою підготовки здобувачів вищої освіти та випускників університету до майбутньої професії, зростання можливостей їхнього працевлаштування з врахуванням вимог ринку праці та конкретних роботодавців щодо загальних та професійних компетентностей проведено ряд заходів. Зокрема:

– «День кар'єри» за участі Netcracker, QATestLab, АТ «ТЕХНОЛОГІЯ», ТОВ «Гуала Кложерс Технологія Україна», ТОВ «ГУАЛАПАК УКРАЇНА», ТОВ «Нова пошта», МЕГАБАНК, Сумська обласна дирекція ПАТ «НАСК «Оранта»», ТОВ «Род Констракшн», Компанія «MindK», Компанія «Netcracker», АТ «СМНВО-Інжиніринг», ГУ Національної поліції в Сумській області, відділ інформаційного забезпечення, ТОВ «Енергосервісне підприємство «Преобразователь», Сумська філія ПАТ «Укртелеком», Управління культури Сумської обласної державної адміністрації, Центр реінтеграції бездомних осіб Сумської міської ради, відділ інформаційно-аналітичної роботи виконавчого апарату Сумської обласної ради, АТ «Укрнафтохімпроект», Національне агентство України з питань державної служби, КНП СОР «Обласна дитяча лікарня», КНП СОР «Обласний клінічний перинатальний центр», КНП «Сумська обласна клінічна лікарня», КНП СОР «Сумський обласний спеціалізований диспансер радіаційного захисту населення», Сумський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, Територіальне управління Державної судової адміністрації України в Сумській області, Головне управління національної поліції в Сумській області, Північно-Східне міжрегіональне управління міністерства юстиції (м.Суми), Сумський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги, Сумський окружний адміністративний суд, Акціонерне товариство «Сумське машинобудівне науково-виробниче об'єднання - Інжиніринг», «ТРІЗ» ЛТД ТОВ, ТОВ «Е.М.А.», ТОВ «КОНСТРУКТОРСЬКЕ БЮРО «УКРСПЕЦМАШ», АТ «НВАТ» ВНДІкомпресормаш»;

– «День кар'єри в ІТ», де ІТ-компанії розповіли учасникам заходу про напрями своєї діяльності, вакансії, перспективи працевлаштування тощо. Захід відвідали представники компаній АМС Bridge, Aptimized, Brocoders, MindK, Netcracker, PortaOne.

– «День кар'єри ЄС», на якому під час дискусій, тренінгів та презентацій молодь ознайомили зі шляхами професійного зростання, освітніми та кар'єрними можливостями в європейському просторі.

– для здобувачів вищої освіти СумДУ було проведено близько сотні зустрічей з роботодавцями, тренінгів та семінарів, більшість з яких були в онлайн-форматі.

З метою сприяння працевлаштуванню та адаптації випускників медичних спеціальностей відділом щорічно з 2013 року проводиться робота щодо формування та подання необхідних документів до МОЗ та МОН України для виплати одноразової адресної грошової допомоги випускникам СумДУ. У 2019 р. грошову допомогу отримали – 3 особи, у 2020 р. – 6 осіб, 2021 р. – 9 осіб, що є найбільшим показником серед ЗВО України.

3.2. Працевлаштування здобувачів вищої освіти та випускників, проходження практики та стажувань, у тому числі за кордоном

Навчальний відділ практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів в частині організації, обліку та контролю за проходженням усіх видів практик здобувачами вищої освіти університету здійснював наступні заходи:

- сприяння працевлаштуванню здобувачів вищої освіти та проходженню стажувань (розміщення актуальних пропозицій на сайті <http://job.sumdu.edu.ua> та в соціальних мережах);
- підготовка наказів щодо проходження здобувачами вищої освіти університету усіх видів практик у відповідності до графіку навчального процесу;
- збір та узагальнення інформації випускових кафедр щодо майбутніх місць проходження практики;
- погодження з базами практик кількості місць для проходження практики;
- укладання договорів на проходження практики з підприємствами та установами міста і області.

Здобувачі вищої освіти можуть поєднувати навчання з роботою за фахом. При цьому вони мають право на навчання за індивідуальним графіком відповідно до Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком. Інформація щодо кількості здобувачів вищої освіти, що навчаються за індивідуальним графіком наведена в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Кількість здобувачів вищої освіти, які навчалися за індивідуальним графіком

Семестр	Контингент на кінець семестру, осіб	Кількість здобувачів, які навчалися за ІГ, осіб			
		Всього, осіб	%	у т.ч. через суміщення навчання з роботою за фахом	
				к-сть осіб	%
Весняний 2020/21 н.р.	6582	183	2,78	157	86
Осінній 2021/22 н.р.	6466	323	5,0	278	86

Також здобувачам вищої освіти надається можливість працевлаштування під час навчання в структурних підрозділах. У 2021 р. за напрямом адміністративно-господарська діяльність у структурних підрозділах СумДУ працював **91** здобувач вищої освіти (у 2020 р. – 132), з них **52** – понад 3 місяці (у 2020 році – 114). Університет виступає як база практики для здобувачів вищої освіти, де вони можуть підвищувати рівень своєї професійної підготовки та отримувати відповідну оплату праці за виконання функціональних зобов'язань.

Крім тимчасового працевлаштування, університет сприяв участі здобувачів вищої освіти у програмах стажування, практики та тимчасового працевлаштування за кордоном. У 2021 році 52 здобувача були тимчасово працевлаштовані або проходили стажування за кордоном.

Навчальним відділом практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів здійснюється координація діяльності випускових кафедр зі збору інформації щодо працевлаштування випускників університету. У 2019 р. середній показник працевлаштування випускників СумДУ склав 88%, у 2020 – 74%, у 2021 – 86%. Для підрахунку цього показника проводиться опитування: для бакалаврів – через 6 місяців після випуску, для магістрів – через 12 місяців після випуску.

3.3. Формування баз даних стейкхолдерів та їх залучення до розробки, моніторингу освітніх програм та опитувань щодо якості освітніх послуг

У частині організації співпраці з зовнішніми стейкхолдерами (роботодавцями і випускниками) навчальний відділ практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів проводив постійну роботу щодо:

- координації спільних дій з інститутами, факультетами та відповідними структурними підрозділами університету в частині створення та ефективного використання актуальних баз даних зовнішніх стейкхолдерів із урахуванням необхідності забезпечення успішної участі університету у академічних рейтингах;

- координації роботи Експертних рад роботодавців по факультетам/інститутам.

У 2021 році продовжено роботу з координації діяльності Експертних рад роботодавців щодо їхнього залучення до обговорення змістовної складової освітніх програм. Зокрема, оновлено склад у відповідності до затверджених стандартів вищої освіти по окремим спеціальностям. З метою забезпечення інформаційної прозорості узагальнена інформація щодо діяльності Експертних рад роботодавців розміщена на сайті <https://job.sumdu.edu.ua>, а також на сайтах випускових кафедр оприлюднено склад, план роботи та протоколи засідань Експертних рад роботодавців за відповідними спеціальностями.

Спостерігається позитивна динаміка залучення зовнішніх стейкхолдерів (роботодавців та випускників) до навчального процесу, в тому числі до рецензування кваліфікаційних робіт, а також роботи у складі екзаменаційних комісій з атестації здобувачів вищої освіти. В той же час існує не систематичне а, інколи, формальний підхід до організації роботи Експертних рад роботодавців в частині виконання їх функцій.

3.4. Виконання кваліфікаційних робіт з орієнтацією на замовників кадрів

Кваліфікаційна робота є завершальним етапом навчання, що передбачає систематизацію, розширення теоретичних знань та практичних навичок зі спеціальності та їхнього застосування при вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних, виробничих та інших завдань, а також розвиток навичок самостійної роботи та оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою проекту.

Навчальний відділ практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів збирає й узагальнює інформацію випускових кафедр щодо результатів роботи екзаменаційних комісій (протоколи засідань, звіти).

У 2021 році навчальним відділом практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів було проведено детальний аналіз підсумків атестації здобувачів освітніх ступенів «бакалавр», «магістр» за 2018-2019, 2019-2020 та 2020-2021 навчальні роки та запропоновано заходи щодо підвищення якості її результатів (рішення Ради з якості від 28.10.2021 р.).

Більшість кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти мають практичне значення. Підтвердженням їхньої практичної цінності є їхнє виконання на замовлення підприємств / організацій / установ. Також однією з ознак фаховості на сучасному ринку праці є рівень володіння іноземною мовою підготовки, що може бути підтверджений захистом кваліфікаційних робіт англійською мовою.

Узагальнена інформація щодо якісних характеристик кваліфікаційних робіт в розрізі інститутів (факультетів) за звітний рік представлено в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 – Якісні характеристики кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти за 2018-2020 рр.

Освітній рівень		Всього кваліфікаційних робіт			З них виконано на замовлення підприємства			З них захищено англійською мовою		
		2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Магістр	абсл.	1398	1283	952	147	227	181	76	80	132
	% *				11%	18%	19%	5%	6%	14%
Бакалавр	абсл.	1080	1257	987	167	174	151	30	99	93
	%*				15%	14%	15%	3%	9%	10%
Всього	абсл.	2478	2540	1939	314	401	332	106	179	225
	%*				13%	16%	17%	4%	7%	12%

Примітка: * – у відсотках до загальної кількості кваліфікаційних робіт відповідного рівня вищої освіти.

Аналіз звітів екзаменаційних комісій з атестації здобувачів вищої освіти свідчить про збільшення кількості кваліфікаційних робіт, що виконані на замовлення підприємства та захищені англійською мовою.

У відповідності до вимог «Методичних вказівок щодо розроблення стандартів вищої освіти» (наказ МОН України від 01.06.2017 р. № 600, зміни від 30.04.2020 р. №584) щодо оприлюднення кваліфікаційних робіт, з 2018 року ведеться системна робота з їхнього розміщення у внутрішньому репозитарії СумДУ (eSSUIR). Так, у 2021 р. в репозитарії було розміщено 1956 кваліфікаційних робіт здобувачів, з них 100% – у відкритому доступі. Варто відмітити, що оприлюднення робіт є одним з ключових факторів підвищення якості їхнього виконання. Показник розміщення кваліфікаційних робіт здобувачів ОС «бакалавр» та ОС «магістр», становить 100%, що свідчить про високий рівень наповнення внутрішнього репозитарію СумДУ.

У 2022 році планується продовжити роботу з розміщення кваліфікаційних робіт у репозитарії університету.

РОЗДІЛ 4

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ «ВИДАВНИЦТВА СУМДУ»

Усього видано у 2021 році **434** найменування (2,4 тис. ум. друк. арк.) (із яких 56 – в інших видавництвах): 220 – друкованих видань, 214 – електронних (у 2020 р. – 359 найменувань, із яких 213 – друкованих видань, 146 – електронних (2,1 тис. ум. друк. арк.)), наукової та навчально-методичної літератури, зокрема:

- 1) монографій – **57** (із яких 43 – в інших видавництвах);
- 2) підручників – **13** (із яких 5 – в інших видавництвах);
- 3) навчальних посібників – **46** (із яких 8 – в інших видавництвах);
- 4) конспектів лекцій – **30** (2020 р. – 36);
- 5) методичних вказівок – **288** (2020 р. – 240), зокрема:
 - для практичних, лабораторних робіт 187 (2020 р. – 134);
 - для самостійних, індивідуальних робіт 78 (2020 р. – 91);
 - для курсового, дипломного проектування 23 (2020 р. – 15).

Українською мовою видано 376 найменування (88 %) навчально-методичної літератури, англійською – 57 найменувань (12 %).

Дані, наведені на рисунку 4.1, свідчать про те, що загальний показник видань в університеті у 2021 році збільшився порівняно з 2020 роком (21 %). Також спостерігається тенденція до збільшення кількості виданих підручників (на 58 %).

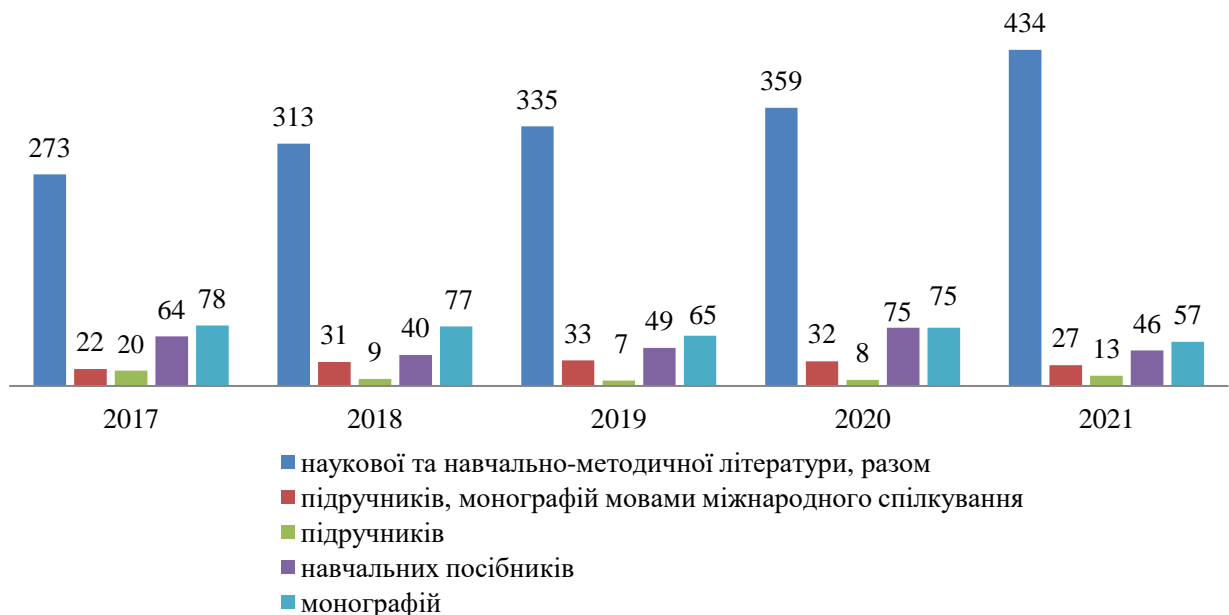

Рисунок 4.1 – Видано підручників, навчальних посібників та монографій

Друкарнею університету впродовж 2021 року виконано 900 замовлень (2020 р. – 780; 2019 р. – 1 080; 2018 р. – 1 190). Виготовлено 763 шт. твердих переплетень для свідоцтв, посвідчень, вітальних папок, кандидатських та докторських робіт; 67 кольорових обкладинок для навчальних посібників у твердому переплетенні і 2 380 – у м'якій палітурці та 1 687 картонних переплетень для бухгалтерії та служб і відділів університету. Виготовлено та надруковано на повнокольорових машинах 49 687 різноманітних запрошень, кольорових буклетів та дипломів, грамот, афіш, листівок і візитних карток та ін.